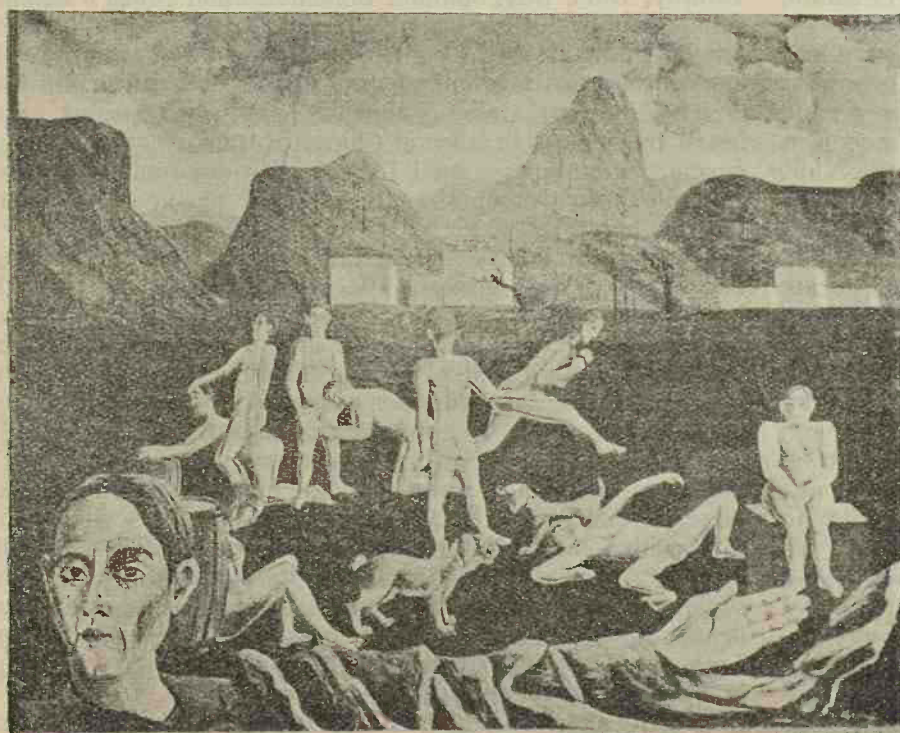

unu

survage

PICTURĂ (col. T. Zărnescu)

michonze

PICTURĂ (col. T. Zărnescu)

IN 1931 PICTURA

În ultima vreme Europa prezintă proporțiile unui imens laborator. Curele uriașe de transmisiune trec prin creierii noi și din frunte scapără lumina ultravioletă a unei naturi din ce în ce mai desvirginate. Performanțe se succed, uzine bizii fecundând materialele, coșuri cresc spre cer fumînd ca niște crini negrii un holocaust utilitarist. Între oameni, între salopetele deschiate la piept surprinzi fosforescent pe D-zeu—un om cu ziua, d-zeu luptînd cu sine însuși, egalîndu-se din coelicețe. Vezi prin fereștriuca scunda a bordeiului sau a locuinței tip a proletarului, în albie femeia spalînd ca un curcubeu, rufe scrobite de sudori. O întrecere și un sgomot de început de veac. Cu tot oportunismul unora, cu tot bilanțul încă neîncheiat nu putem să nu spunem că nu sîntem pasagerii unei epoci de ncu și inegalat optimism. Războiul uriaș cu aparatele lui feroce, catastrofele explodînd ca rachete într'o chermază a nebuniei fecunde, conflagrațiile economice, regii pribegi, imperii sucombînd, granițele mutîndu-se ca în jocul unui șah geografic, Indiile suscitade, puhoaiile galbene ale răsăritului pornite, structuri sociale alte în zămislire, scornirile măiestre, reacțiunea ca efortul unei expieri, opresiunea tenace a istoriei, deingrolada capitalului ca risul viciat al curtezanei ba-trîneși bete, nivelul proletariatului cum nici Marx nu-l anunțase pentru vremea noastră, nu pot fi decît simptomele evidente al unui robust optimism, al unei ev incipient și înalt. De 20 de ani o izbucnire se aștepta. Sub fiecare pleopă un vulcan începuse să fumege, frunțile se bombau. O congestie înainta prin artere, rotulele luau vîrtejuri, prin inima treceau batalioanele în marș ca înaintea unei ferestre. Și cineva a dat semnalul la Serajevo.

Un rege a fost ciopărțit și o regină și-a oferit în fășii carnea ca o danie de garoafe. Singele improșcat pe asfalt și ziduri aprindea focosul. Și au început pe drumurile de praf să curgă fluvii armate, porțile se închideau grele sub puști, și din șanțuri într'o noapte crescură urzicile sirmelor ghimpate. Și cîțiva ani a urmat un holocaust gigant și păgîn, popoarele se sleiau întrecîndu-se între ele, o tensiune a forțelor cele din urmă se încerca. Copiii eșînd din parcurile cu pietriș întilneau în drum canonada aeriană ca

o sinistă bătăie de flori. În ochi, pe suflet și în sînge s'au inoculat emoțiile tari, lășitățile au fost nimicite și nevoia unui curaj al primului instinct născu. Și acei rămași, acei întorși și scăpați de cataclism, au trebuit să continue un ritm pornit, un ritm constructiv, o avalanșă ce-i cuprîndea. Și au găsit între cuferile vechi lucrurile de altă dată, putrede. Viorile erau fragile și muzica prea subțire de porțelan pentru o ureche spartă și buimacă, pentru nervii încă în vertigiu—și a trebuit o performanță să vie să satisfacă necesitatea de a se întrece pe sine. În viață, în artă, în tot. Futuriștii italieni primau, apoi dada la Zurich era legitim. În pictură cubismul dărimase ca un Samson, pilăstriei vechi și a sărit de pe un mal pe celalalt într-o noapte. Lindberg și au pornit după el aeromane mari ca alte planete. Glasurile s'au auzit dintr-o parte la cealaltă a pămîntului și timpul și durată și întinderea se comprimau.

Oniul se prelua la un plan unde istoria pînă atunci îl lasase pigmeu. În sînge izbucnea o zăcămintă nouă, o forță spărgă cristalele și coiful purtat de nichel se'nroșia la o ardere dinăuntru. Orașele în cavalcadă depășiau o viteză și cinematografele arătau în fiecare seară globul cu latitudinile lui, într-o mîină ca pe un bibelou. Străzi înotau în lumină traversînd pietoni, de o rotație algebrică. Artistul, cu ei, se arată la o potență nouă. Poeții perduseră lacrimile și mîinile de raze se copseseră. Războaiele artistice în iureșul general s-au dat mai aprige ca oricînd. Anarhia venise ca un bisturiu amputînd. O operație cezariană a avut loc între 1914—1920. Din intenstinele în flăcări o cometa țîșni în trompeta fiecărui poet, prin penelul fiecărui pictor. Și poate pictura mai mult decît literatura a izbutit să îpuie o etapă a ei, să realizeze un rezultat, să-și însemne o evoluție, înțelît. Naturei pînă atunci observată cu un ochi aparent, începuse să-i se dea o interpretare lirică nouă. Idealismul lui Ingres ignorat, naturalismul lui Courbet și delicatul Corot întrecut, și cu elemente luate din viață se ridica printr'un stil și o interpretare peste ființă spre o reverie inedită. Era falanga fauvistă a lui Matisse, Braque, Vlaminck, Dufy și a altora prin 1906 ca o împotrîvire disciplinei academice și post-impresionismului. Conțestați au luptat impregnînd libertăți noi picturii, divulgînd domenii alte, un idealism creator îi anima. Pictura devenită manieristă și poncîfă era depășită. Venise cineva care întrecînd limitele impresioniste, care nu voia să mai servească natura și se lăsa servit de ea ca să se poată ridica prin senzațiile lor proprii spre o nouă estetică sau o perpetuare a ei prin alte lentile sensibile cu atît cu cît Cézanne, Seurat și Renoir contribuiseră, introducînd o epocă de realizări, transformînd tehnica impresionistă într'una estetică: luminozitățile lui Vlaminck, Van Dongen aduceau o ancoră care slîșia pleoapele și umplea de rouă culcușul satirului. Naturaliștii și eclecticii au venit după ei, ca un academism radical, inversînd eforturile plastice ale predecesorilor lor, literalizînd compoziția, desenul și coloritul pînă acolo că cineva a putut să spuie: „Într-o pînză de Manet ști întotdeauna în care parte să întorci umbrela ca să te feresti de soare”. Străduințele fauviștilor fiind astfel denaturate succesul lor era deferit. După eliminările naturaliștilor și ale eclecticilor doctrinei în s'ne a plasticei intrinsece îi trebuia o desfășurare mai definitivă și aici interveni cubismul căruia îi incumba reînnoirea artei în timpul nostru, înaintea căreia prin 1910 din Italia curenții futuristi veni cu Boccioni, Carra, Russolo, Balla și Severini. Născut dintr'un cubism rău înțeles era întemeiat pe ceiace Marinetti numia Dinamismul plastic și care cu toată denumirea lui romantică nu era decît un instinct. Simultanitatea stărilor de suflet, viteza percepției, ansamblul senzațiilor vizuale, dispersarea obiectului, fuziunea detaliilor într'o pînză futuristă nu era decît un naturalism văzînd mult mai repede, mult mai intens, anticipînd emoția. Și totuși a rămas ca o foarte legitimă încercare de răsvrătire artistică împotriva apăsării magnifice a artei italiene de peste 4 secole.

Cubismul venit ca o renunțare la tot ce e pictural pentru a se consacra unei pure analize plastice. A creia compoziții noi cu elemente cunoscute dar în afara ori cărei

expresii sensuale, decorative, psihologice, sau alte, făcea teoria pe care inamicii lor o socoteau absconsă, matematică și contrazisă. Lucrările lor de analiză cautau noi resurse liniei, culorii, compoziției. Picasso, Braque, Juan Gris, Gleises, Leger, puțin după ei Marcoussis, Le Frasnay, Picabia, Filla, disociau elementele plastice aducînd principiul liniei abrupte al fauviștilor, fluctuînd în cursul anilor divers și raportat sensibilității artistului în parte. Picasso, Gris urmau un lirism plastic cu forțe mereu reîncadrate; Braque picta după temperamentul său cu o tendință ușor decorativă; Leger după gustul lui pentru spectacole mecanice, Delaunay cu dinamismul și cu contrastele sale simultane.

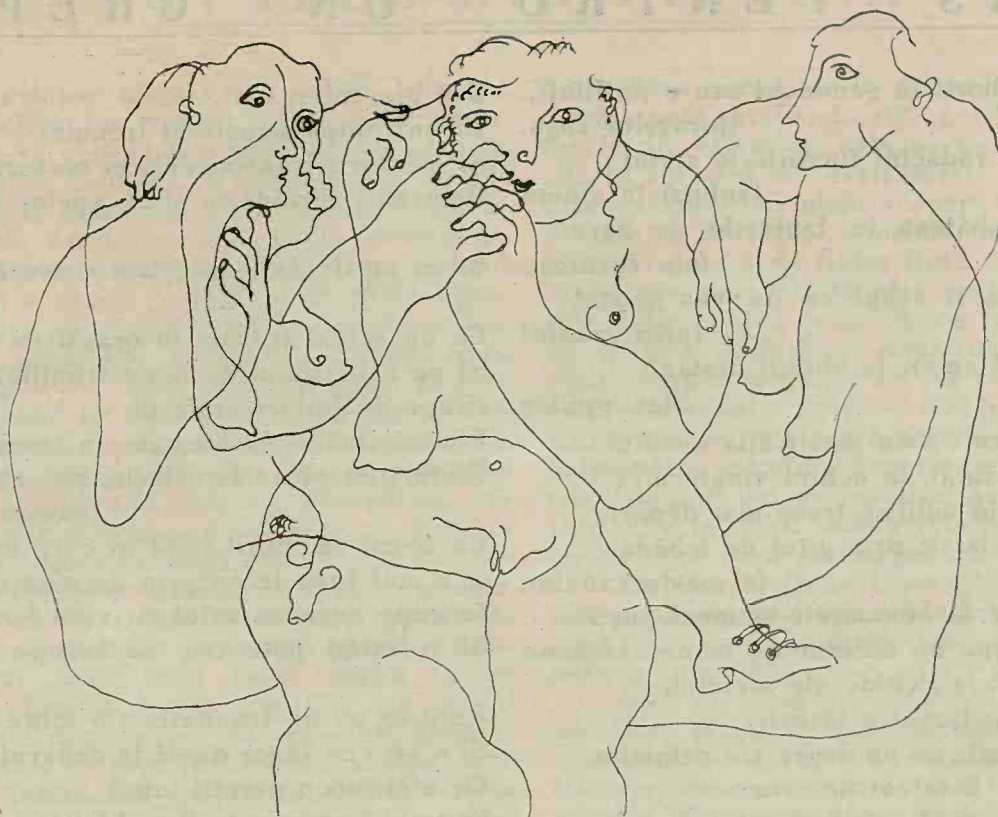
S'au descompus obiectele în constanta lor geometrică, pictura trebuind să fie un fel de geometrie lirică. Ochiul nostru sensibil își găsea în singurele forme, în formele inițiale ale geometriei, satisfacțiile lui intime. Ele sunt acele ce i-au relevat sensul luminii așa cum el de partea lui le-a creat. Și în acest cerc vicios imaginația trebuie să le caute ca să poată da sensibilității noastre subiectele emoțiunii ce-i trebuie. Problema materiei îi preocupa deasemeni. În tablou s'au introdus materiale străine: bucăți de ziar, de carton, oglindă, nisip, etc. Și spre 1921 evoluau spre o artă a expresiunii, spre o perioadă sintetică. Întinerind spiritul picturii, cubismul a trebuit să-i însufle și un suflet nou. Utilizînd elementele plastice înalte evoluau într'o măsură repede. Picasso, Braque, Gris se degajau oarecum din perioada lor scolastică, simplificînd mijloacele, în cercetări tot mai obiective.

În urma revoluției deslănțuite, cubismul și spiritul său de analiză începură să fie practicate de artiștii din toate țările. Lhote sosi încercînd să selecteze inovările cu virtuțile clasice ale picturii — aducînd *cubismul sensibil*. Subiectul reapăru în favoarea deformării lui geometrice savantă și legeră asociîndu-se cercetării idealiste. Artă lui Chagall și a lui Chirico cari diferiți prin concepție, se înfîlneau prin efortul invențiunii l'rice. Urmă purismul cîtorva pictori belgieni Ozenfant, Jeanneret, Servranckx etc., încercînd să aducă un sistem rațional picturii prin constanța senzației căutată între formele și culorile cele mai simple și pure.

Și o epocă de religie picturală atît de bogată nu putu să nu provoace o deslănțuire care s'o descompună. Dadaismul născu ca o cruciadă din care trebuiau să se desprindă după aceia suprarrealiștii Juan Miro, Picabia și alții continuați din expresionismul german: Paul Klee, Papazoff Hoerle și complecțați cu Masson, Arp, Ernst, Malkine, Tanguy, Dali, Roy, opunînd obiectivismului cubist o sistemă subiectivă. Freudistă trebuia să asculte de inspirația absolută în afara ori căruia control rațional, pictînd starea de vis interioară prin orice mijloc grafic. Cu ei eliberarea din formule e mult mai definitivă, artistul pus într'o turbină cu el însuși trebuie să se afirme. Chirico furniză materialul unui coșmar funambulesc, apoi Picasso prin ingenuitatea fanteziei sale, prin descoperirea unei valori plastice de o potență subconștientă.

Astea ar fi inventariile succinte ale unei istorii plastice de 20 de ani încoace. În 1931 Parisul a adus prin Iulie o expoziție numai de cîteva pînze ale lui Picasso. Reînoit mereu acest epocal pictor aduce tot un cubism expresiv și o unitate cu el cu tot schimbul produs în forme și n'acordurile lui cromatice. Juan Miro deasemeni expune pînzele lui în care continuă descompunerea psihologică a subiectului prin forme abstracte, elemente subliniate într'o independență totală. Kandinsky tot atît de abstract și solidar cu viziunea sa. Hans Arp deasemeni. Fresce și o căutare asiduă a unui fond plastic aduce și italianul Campigli. Au mai vernisat Cossio, Beaudin, Masson, Dali, Miro relevanțele unei arte plină de curaj și de o estetică intelectualizată. Marcoussis, Ozenfant și Torres Garcia persistenți. Max Jacob și Modigliani au apărut și ei din nou cu o pictură în care virtuțile cunoscute se precizează.

Din acești se vor desprinde și vor impune epocii noastre un drum și o etapă, un grad și o înmulțire a estetice. Natura ingenunche și trece colorată prin singele lor pe un drum jalonat de statui și conchistadori. gh. dinu

DESEN

jean david

NOTE PENTRU O CAMERĂ ALBASTRĂ

(FRAGMENT)

Acolo serile înfloreau elegant.

Nici elefantul albastru, de veghe pe raftul cu volumele științelor sexuale, nici masca Amenisei asîșderi unui cap căzut depe crucifix, nu atenuau transcendentală disciplină a ființelor ce-și consumau treptat viața.

Tăcerile se împleteau din priviri, și cu totul abstractă se afirma existența unei iluzii aproape materiale, cu rezonanță de Bach și regretul destoinic, încolăcind sufletul precum șarpele pe Laocoon.

Intr'o seară în care calendarul anunța 13, Amenis răsfoii porțile dulcii vrăjitorii cu această obsesie:
„Les Cantiques de l'Eliotrope“

Paloarea își ratează efectul cînd nu exprimă constrîngerea elanului dement și pînă la ultimul ei ton, adică cel livid, îi este interzisă evadarea spre un orizont ce-ar putea evoca un surîs.

Amenis spuse:

„Am oroare de tot ce e comun.

„Vreau să explic dece în acest reverber biciuit „de vîntul nordic, amețit de romantica zăpadă volatîlă, stelele își găsesc ecou și-și silabesc destinul“.

„Nu doresc nunta faunilor.

„Stoicismul sterilității presupune o educație a-
„leasă.

„Am oroare de tot ce e comun.

Dar cuvintele Amenisei nu se voiau spovedanie. Amenis se spovedea prin fapte. Mersul, olimpică invitație și mîinele în veșnic puls de senzitivă, construiau gimnastica în care delirul își avea un reziduu.

La miezul nopții se istovea convocarea fericirii. Sub călcîi covorul din cuburi descindea în trape nebănuite, jos, mereu mai jos, fund marin, beții reci, în care nimbul electricității își lipea opacitatea de ghețar.

Era un divin sanctuar.

Otrăvurile se diferențiau prin ritm.

Amenis iubea otrăvurile amare și ar fi dorit recapitularea Borgienilor, chiar factice sau în glumă precum teatrul de păpuși.

O dezechilibrare echivalează cu un spațiu de vis. Recrudescența se impune cu un caracter de plantă sumbră; nu vrea dans, nu vrea muzică, nu vrea religie.

Amenis știe închide ferestrele pleoapelor pe obo-seala ei.

O înviorarea s'ar fi impus prea brutal, prea opac în ființa ei, întreagă din cristal și imn.

filip corsa

DISCURS PENTRU UN CREPUSCUL

Un incendiu prin arborii în genunchi sau e profilul
 (orașelor roșu.
 Fulgere pieptănate'n rădăcini fluviile le scriai
 (subțiri în album
 Și peștii mari se sbăteau în lanțurile de sare
 (ale furtunei.
 Din mîini anotimpul îl scapi ca un vas purtat
 (prin grădini
 Un flux prin zahărul amar, în obraji diafani
 (ai copiilor
 Sunt fructele străvăzute ca'n mastică aurului.
 Stilet desfăcut în evantai, în ochiul vînătorului
 Un cerb se apleacă în oglinzi, trece mai departe
 Un om văzut prin celălalt, prin gîtul de lebădă
 (al mesteacănului.
 Pomii veniau mugind în abatoarele toamnei, pașii
 (pe un coridor de frunze răsunau
 În falange sunt toarte lichide ale metalului
 Și în această imobilă floare a tăcerii
 De n'ar fi fost minușile cu un deget ale petalelor
 Pînă unde cerul s'ar fi tatuat de crime
 De n'ar fi fost țevile de lacrimi ale ploii
 S'ar fi carbonizat în mîinile aprinse
 Cînd stafia primăverii a trecut prin caiși
 Și cînd vara digera ca un pîtec putred mimoza
 (toridă a frunții.
 În mansarde inima e un stup de stele, un borcan de țipete
 Dar biciuiți pe o stepă a foamei
 Cadavrele poezilor se descompun în cîntece
 Și tîmpla ca o grotă lingă lampa floare de jar
 Capul aurit al căprioarei e în acest fluture alodăii.
 Un ochiu sfîșie pînza de fum, din umerii plafonului
 (corabia pornia
 Nuferii se înlăturau pe pereți, nămolul fotografiilor
 (se tulbura —
 O corabie e'n toamna ca un panou de albatroși
 Și fumegau vulcanii în buzunarul haimanalei
 E gîtul lumii în girafa acestei mansarde
 Și'n această oază a minții papagalul treptelor
 (vorbește.
 Pupilele ajungeau în vîrfurile degetelor
 Căutîndu-te pe întuneric, cu torțele aprinse vîntul
 (trecea prin pomi
 O trenă funebră de lăcuste; o trenă de zăpezi
 Din mîini se mai văd florile gerului pe geamuri
 Unde mîngăiai în buclele tale luna
 Iată acum iarna dansînd în frac prin valsurile albe
 (ale grădinei
 În brațele goale zăpezile le ții ca hățuri
 Și cascadele le despletești pe umerii de ghiță.
 Glesnele zdrelite de stele în mersul mătăsoș
 (al gerului
 Fântînile lingeau tălpile umblind prin cer
 Și îngenunchiau pietrele în murmurul de bronz
 (al focului
 În vijeliile de marmoră femeile mureau
 (pe colonade
 Un salt în vid al gîtlejului, ca o pasăre cuțitul țipă

Din pieptul scăpat. —
 Un salt după lăcuste al trenului
 Și călătorii transparenți pe mosorul roților surîd
 Bolovanii strîngeau gîtul apelor la cotituri
 (în munți
 Și cu un fir de sînge rîsul cosea în zăpadă
 (bufonul fragilor.
 Ca un soldat tropăie în orașul de silex vulcanul
 Și pe caldarîmul de lemn frunțile se rează
 Erupe de fluturi craterul
 Fintini cinerare izbucnesc în trompetă
 Fluturi devorînd ferestrele, pe catafalcul pianului o
 (pasăre cu degete ciugulea.
 Cavalerii au murit bînd în corn crepusculul
 Și'n coif luna trecu prin grădina de portocali.
 În cupe necheza calul strivind boabele
 Și 'n inimi potcoava se înroșia sau inima e
 (o potcoavă
 Rupii ca pe un trandafir alb mîna domniței
 Și o stea cu luger o pui în paharul cu apă.
 De aici încep pereții lumii
 Și turnul ca un jet dur al materiei
 În îmbrățișarea plantelor iată cadavrul tău
 (de sticlă
 Prin convalescențe diafane și celelalte astre
 Și spectrul cîrnii ca o filfiire a marmorei.
 Iată flacoanele verzi ale flăcării
 Răsturnate pe mîini, pe flamuri, pe termometre
 Și a izbucnit un ciclon de vulturi
 Și cerul a fugit ca un păianjen
 Și au rămas lebedele în dreapta și în stînga ta
 Noaptea ca o metresă neagră a luminii
 Și aurora să umble prin șopîrle cu pași de smarald.
 Din mîna ta o frunză a rămas pe umărul toamnei
 O frunză a rămas pe frunte, o frunză
 (plutește 'n lacrimi
 În salcia aburită a pleoapei cad zilele una cîte una
 În migrene, în simfoniile galbene, violoncelul e o frunză
 O frunză se prăbușește 'n inimi, pe buclele
 (incinerate pe bănci
 O frunză zăbrelită e luna la ferestrele închisorilor
 O frunză e obrazul adormit al fintinei
 O frunză căzută în noroi al prostituției
 Ridic-o și șterge-o în sărutarea foșnind prin liliaci.
 O frunză e carnea ta izbită cu cravașa
 E vîntul rămas în pomi ca Siegfried cu o frunză
 Invulnerabil flaut, frunze de doliu croncănesc pe clape
 O frunză e cerul sau e o menagerie de aburi
 Un circ în nori se 'ndepărtează, amazoana cade
 (de pe trapez
 În degetele mele cînd scriu
 Atîtea evoluții ale zborului, atîtea păsări ale toaletei
 Mîinile tamburînd ploile de zinc
 Un leu flămînd e prin coridoarele pustii
 Și n'au rămas decît oamenii cu obrazul de aramă
 Și săbiile cu penele smulse

OVALUL DIN FÎNTÎNĂ

Peisaj uitat printre uleiuri în volute, pierdut printre țesături siriene cu trupuri calde cum unele golfuri. Intr'un jilt se clatină o pasăre neagră și prin porțelanul parfumului închegat în bibelouri și unduit în ornamente în flori mate un decor selenar suferă. Un nimb de paftale conduce spre aleia ciudată cu inima în așchii presărată. Cuvîntul pregetă pe relieful gîndului; din țipăt a rămas o rază ca un stilet lunecînd pe șira spinării un ecou pe o pajiște madreporică. Fluid de rubin în penumbra manevrei. Copacii oferă pinteni albi, antenele lor culeg cleștarul polar și svonurile scutură zăpada pe zincografia orașului: balet. Presimți cum în apropiere fumul locomotivei împrăstie baloturi de bumbac peste șoldurile albe ale cîmpiei cu iarna la braț. Intunericul vine cu precădere, îmbrățișează vîntul și din ecuatorul veacului, ca dintr'un briu roșu înfloresc soneriile altui orizont. Un saltimbanc bea cerneala carafelor umplute cu miez de noapte, ghemuit în creier ca după un salt mortal aștepti căprioara basmului să pudreze cu erezii ceardacul copilăriei. Ceardacul oprit înalt lîngă piatra ca un sfînt fără nume. Emoții fragile, pojghițe de cristal surprinse de vîietul miracolelor, se cuibăresc în pîsla verde dintre prundiș ca șopîrlele. Surisul acesta potir dăruit discret îți luminează geometria subterană. În cearcănele ochilor silabisești depărtarea drumului parcurs ca un poem trimis cu inima odată pe panglica rîului. Îndrăznește un salt printre crengile ca resturi de cerbi, și vor urma neliniștea fosnetului, pumnul beznei urmărindu-te cu ochi de liliaci, spasmul sîngelui izbit în temporali precum furtuna în uluce. Și poate frunza inimei ca o rufă jilavă va aștepta soarele pe grătarul coastelor. Plecare — cînt de havaiană Plecare — porumbelii fluturînd taraful batistelor albe. Ochii aburiți de lacrimi. Undeva așteaptă taftaua insulelor de mărgean păzită de rechini. Pînă departe pămîntul se prosternă cu luceferi scormoniți în noroi, cu spinii, cu margheritele și cu toate gînganiile de safir. Gazele așteaptă în cușca pădurilor cu viori, cînd lebăda de opal a aurorei trece mîna străvezie printr'o perdea de dalii. Noaptea numai stelele de mare luminează tîndări fosforescente.

Casa va rămîne cu lacăt de plumb. E o plecare fără semnal. În urmă vor rămîne idoli buni pentru incinerare la prima trimbiță. Trimiți o confesie, o irizare ultimă a minții în muguri de cerneală, un mesaj de hohote prin văzduhul cu fluturi de magnezie și un strigăt destins, o bufniță care va viola cu prevestiri liniștea clipei solemne. Pentru că există o oră a înălțării dincolo de poala albă a verbului vlăguit și o depășire spre misterele din lăuntru nostru. Între două fulgere subsolul de întuneric seamănă unui semn de întrebare. Smulgi cristalul ranei și săruți licărul din pleoapele adormite între dantele măcelărite. Te strecuri spirălat prin bijuteria nufurilor crescuți pînă la genuchi ca bălăriile și adormi cu trupul dezgolit gata să primească grindina stelor căzătoare. Dincolo e o rețea invizibilă din sîrmă ghimpată rețeaua se va volatiliza mîine în zmeura răsăritului. Acum urci trepte limpezi și fiecare lespede asemenea crinilor congelați plînge. O rugăciune trezește inutil grădina tatuată cu cangrene și triluri. În bronz trec fregatele războinicilor. Planeta e un ochiu mort, o lucarnă în galop din neant în neant.

Altădată. Un braț ca un lujer presat se apleacă spre căpătîiu. Înseamnă neglijent cu o dungă imaterială lebăda pernei pernei, cu moliciunea caldă a pîinei proaspete. Un diamant deșteaptă floarea ezitării, deșartă vitrinele de vise și trimite spre miracolul taliei de trestie sărutul. Pe buze îi rămîne aroma ne-

deslușită a cărnii iar în geana insomniei mocnește incandescentă sarabanda zigzagurilor nevămuite. Ca fluturile din crisalidă, balada — pe care o credeai putrezită în sertarul cu destrămări — primenește splinul. Efervescente, cuvintele acoperă continentul cît palma. Brațele se desfac și cuprind universul în frunze și sfîinți și năluca de fildeș fluid trec miresele prin ferigele răvășite. Iată-le urcă scara de piatra cu palier-rele două coapse acoperite cu frunze sonore de dafin. Pe un plan paralel, un dans ritual săpat în iedera nervilor. Curînd lanțurile se vor rupe acolo unde dîndărătul portalurilor pornesc fără întoarcere aleile. Aleile sînt șerpi în catalepsia nopții. Și singele vîiește cu halucinația elicelor. Scoarța arborilor e lavă și îți frece pieptul gol de învelișul aspru. Acum orizontul a sburat: e în ochii secerați de noapte. Iar plopilor călătoresc spre gara steaua polară.

Un viraj prin acel panoptic interzis, cu intestine sfîrtcate, cu naufragii mistuite la încrucișarea clipei cînd din clorofilă inimile scad sum frunzele condamnate la întuneric.

Încă un viraj prin cocarda catastrofei care ți-a purificat țeasta și prin garoafa încrustată indelibil. Anotimpii se apropie, o sărută și mîna apropie din clătînări destinul ca o beteală nesperată. Taraful hazuzelor izbucnește din arterele tăiate și respirația turbură în pupilă clocotul vulcanilor pînă eri prizonieri. O piruetă prin brățărilor cerurilor cu umbrele buclate la braț, cu stepele în spate cu lacrimile prefăcute în sămîntă de azur în locul suitei de cavaleri medievali. Se va mistui oare această clipă în care ezităriile au pierit, clapele ard pentru neclintirea frumosului și flacărele fildeșului profilează un buchet de vrăbii? Pentru prima oară luna observă cît e de singură.

Încă un viraj dincolo de insolenta buruienilor. Undeva unde chiotele destramă satenul irișilor tăvăliți în cer. Lumina foarfecă piețele, naște aglomerațiile, tăcerile se sinucid în colivii cu demonii deavalma. La un semn rochia înmiresmată a dimineții e tăvălită în funinginea uzinelor. Cuvintele zornăie ciocnindu-se în aier. Cuvintele tricotează cu pudra zumzetelor moneta cetății.

Încă un viraj aici aproape, unde cuvintele tac, unde cuvintele înșirate pe un fir icnit din creier, așteaptă miozotismul prietenului plecat, așteaptă privirea care să zebreze cu du-te vino ghirlandele negre. Paginile de poem fals și alături de paginile ridicolului filtru magic. Și iar paginile mînjite de viscul unsuros al mierii sau lacrimilor scrise cu mîinile perfidiei ascunse după mînuși ca după un zîmbet. Practica poemului bandaj al orgoliului. Dar vor fi puține și paginile ca un refugiu o firidă pentru singele scăpat din căpăstru, pentru aripile de foc ale incertitudinii. Incertitudinea scrijelind osatura poetului cu sulite, continuu. O cazma de silex trece prin măruntaie, sfîrteacă rinichii și lasă odată cu ultimul strop de cerneală pupilele oarbe. Fîntînile se întunecă. Din purpura sinucișilor în efluviile de scînteii a mai rămas Domnița care e poema.

Domnița e de jăratec: ia-o în brațe.

Domnița e de fum: sărut-o.

Domnița e sălbatecă: mîngîi-o.

Domnița e din vis: păstrează-i fotografia.

Domnița e virgină: fecundează-o!

sașa pană

S C U R T - C I R C U I T

O M U L D E D U P A U Ș A

Imediat după război, când printre cetitorii eclecticii proza lui Galaction plăcea, din Moldova, scobora, pe cărăruia unei stele, omul de după ușă. L'am întâlnit la Tineretul Socialist, printre lideri, firav, cu o șapcă de liceu, cu ochii ca doi colibrii negrii și cu obrazul pierdut sub pomeții după care vedeai agitându-se vîlvătăi. Aducea în scrisul lui, în schițele „fără umor” cetite prietenilor și într'un cerc literar, neliniștea crescută sub piele ca o echimoză, suferința obscură a tirgușorului moldovenesc, nimbul negru și mizer al ghetoului. În acizi o umanitate sfărîiă în prima plachetă tipărită puțin după aceea. Fundoianu îl relevase și iubia așa cum era neîndemănată și timorat printre domnii cizelați în cancanuri și'n sunetul gol al importanții lor. Și-a rămas după ușă iscodind, zgribulindu-se în tenebre, angajat în meteahna unei vieți birocratice, antrenându-se în năpaste, în gafe, într'o interpretare satirică a lumii — nu statirizînd-o el, ci relevînd partea hilară și cabotină a fiecărui — viciindu-și nervii cari dansau pe un trapez ai cărui țărushi erau bătui în inimă, sîngele se izbia de stîncile de fosfor ale besnei și s'a închis în odaia mobilată, de unde a rîs de semeni și de marionete. În scris cu o promoroacă pe degete, gerul ardea pielea ca fierul alb și o pilitură a inteligenții curgea printre litere. O scrutare în măruntaie—printre vipere tălpile călcau strepezit, a lentilă o sucia în toate felurile să surprindă reversul unui adevăr, reverberul unui ochiu aprins într'o conjunctivă stelară de insomnii, disecîndu-se pe el și oferind bucăți întregi și algebrice fiecărui. Și a rămas un scriitor cu o efervescență latentă și interioară, arzînd ca un cuptor de var pentru o coacere de curcubeii și diavoli pentru care succesul lui n'a fost niciodată răsunător. Talanga trece în cernelă adînc și sunetul nu-l auzi decît în profunziuni unde florile se iau de mîini și arborii se culcă în cer trăgîndu-și la căpătăi cîte un nor. Evoluția lui, creșterea în rotunzimi tangențiale, unde ce se multiplică pe o suprafață aceeași. Omul de după ușă a crescut cu el însuși. Revirimentul din *Paradisul Statistic* nu l-a reținut, l-a hărțuit și l-a transpus pe un plan de unde existența lui ametea. Cuvintele s'au frecat între ele pînă cînd miinile au luat foc și părul s'a incendiat, dar omul de după ușă a ars tîrziu ca o luminare, toți fluturii nopții, și l-am simțit lingă umărul nostru strîns și întors cu spatele pe culoarul aceleiași călătorii. L-au revendicat alții, i-au contestat modernismul l-au suspectat, nu i-au negat talentul și el a trecut între crupe mai departe, pe un drum unde potcoavele se desfrunziau în argilă și glesnele se izbiau între ele ca pietrele ascuțite — și a apărut mereu cu el, fără amalgamuri cari l-ar fi situat pe un raft cu premii și zorzoane. Ion Călugăru e modernist prin sinteză, prin profeția scrisului său, prin evoluția ideii literare. Ochiul lui s'a concentrat și pe multe fațete ca diamantii, aspectele lumii apar centripete.

În toate cărțile lui de pînă acum, scriitorul își schimonosește biografia ca 'ntr'o oglindă în care te

strîmbi, citeodate voit, citeodată ineluctabil. Viața apare așa cum orașul o hărțuie, cum destinul ei o conformă. Exodul prin camerele mobilate conține o parte dintr'însa. În fiecare din ele alții cari trebuie să-și ia rolul de prieteni, de părinți ce îl vor nemulțumi. Camera mobilată e sufletul în care pereții se sparg și trec dincolo de rigiditatea lor mohorită, de constelația stelnițelor, de bilanțul care trebuie încheiat după faptul fiecărei zile.

Camera mobilată e pericardul și bătăile inimei se aud în fiecare pagină. Camera din Rahovei era zăbrelită și 'n zăbrele toată noaptea ca o bufniță se descojea biserica din fața ei. Eșirea printr'un labirint și'n panopticum mișcau gazda cu familia ei. Prietenii îi primia la geam după care capul lui era condamnat, vocea străină și o resemnare acută răbufnea. Toată viața, lumea, cerul e transformat și comprimat la dimensiunea ei. Aici omul s'a ascuns și-a gândit, a căutat în feriga cuvintele pentru el, în urzică pentru ceilalți. Eroii sunt desvăluiți fără milă în părțile lor rușinoase ca să le crape obrazul pus ca un vas comunicant cu fesele. Peisajul se acidulează, în depărțări puse imagini ca lampioane, să lumineze perspectiva. Fraza abruptă, lame se succed, taie din profil și din plin, conturul celor ce-l înconjoară. Degetele fiecărui sunt puse sub luminare și un miros de stîrv, un fum coclit se ridică din pagini. O potență întâlnită prin scriitorii ruși, vacarmul infernal și vindecativ ți-l oferă fiecare cuvînt ca trei degete. Modernismul imputat nu-i decît o marotă care sperie pe unii și chiar pe acei ce-l revendică. Dar Ion Călugăru nu poate sta nici lângă Cezar Petrescu cu prăvălie de engrosist la Oborul literar, nici lingă Sadoveanu cu romane de vacanță, nici lingă Camil Petrescu această găină hrînindu-se cu diamante de porumb. I s'au găsit cîndva afinități cu Creangă. Poate. Limba se încumetă prin isvoare reci și prin vîlvătăi. Șerpuie, se desface în cozi de păun, sună întreagă unde ai ciocăni-o și sensibilitatea o umflă ca pe o omidă cu polen, îi schimbă profilul și fotografiază în fiecare obiectiv încă o fațetă, încă o atitudine. Găsiți în *Caligrafia vieții* 1) o imbulzire repede de psihoze, o vervă asmuțită și'n tot zvonul o asonanță poate din Joyce. Creangă avea povestirea calmă, scria în lemn incrustări de meșteșugar, simplitatea cursivă, reveria personajilor fără efervescențe, termometrul unei temperaturi normale. Ion Călugăru își crește dinadins temperatura își inoculează microbii unei neliniști, și pe frunte, ca 'ntr'o tîgaie, febra ridică chipuri de diavol pe pereți, care-l sperie și scrie ca să scape, să atenueze mercurul care urcă prin toate încheieturile, să puie diagnoze, să soarbă otrăvuri, fezandîndu-și și zilele și copilăria și adolescența: „să aștept într'un gang, pe ploaie să treacă viața”. Și rămîne în gang, cocoșat sub țeasta lui să rîdă plîngînd.

roll

1) capitolul II din carte.

R E Î N C A R N A R I

acvadium

*Pasul de eri prin foșnetul lunei
Cine își mai aduce de voi aminte amintiri
Prin sîngele transparent, te-ai zărit pe tine
Apoi fulgii nopții te-au troienit*

*Punctul de cerneală a peniței
Cu sufletul împrumutat la început
Te mișcă spiritul meu, invocat de aici
De aici unde nu mai sînt — cum nicăieri*

*Te-a cuprins tristețea căutării
Treceai paralel prin mine și prin tine
Acum ți-e inima necunoscută — scheletul trepidant
Și un zigzag de visuri pleacă din toamnă mai departe*

*Lasă-mă să-mi despart carnea de tine, să mă pipăi
Să las să curgă cerul pe aici în spre cer
S'aplec un creier singur înconjurat de el
In sine drumul să găsească spre mine mai aproape.*

raul Iulian

A L 13-LEA APOSTOL

*Prin chipul meu ordinar
Sînt poate cel mai frumos
Dintre fii tăi Doamne.
Fă din ei purificați de bucurie
(Clipa morții vine vie)
Copiii ce se întrec
Fetele tale fi-vor fecunde
Fii tăi fi-vor tați
Dar lasă noilor născuți
Noilor frați
Durerea pletelor filțiinde.
Intreg pămîntul se va nivela sub mime
Ca o femeie care-și agită în spațiu cărnurile
Și toți copiii cari se vor naște
Parta-vor numele poemelor mele
Sînt, poate, al 13-lea apostol al celei mai vulgare
evangelii.*

*Și cînd tunînd în timp și peste
Însemnînd în ore bucuriile aceste
Isus sau D-zeu
Va simții desigur myosotisul sufletului meu*

majakowsky

In romînește de mihail dan

AU APĂRUT:

CAHIERS D'ARTS No. 7-8

PLANCHES DE SALUT:

13 EAUX FORTES DE MARCOUSSIS

AVEC UN TEXTE de TRISTAN TZARA

LES METAMORFOSES d'OVIDE (illustrées par Picasso)

— Grupul modern de artă nouă va face o colectivă expunere în Sala Ileana la 25 Februarie. Vor fi prezentați: Marcel Iancu, M. H. Maxy, Milița Pătrașcu, Corneliu Mihăilescu, etc. etc.

— După care, Marcel Iancu va face o personală expoziție în aceeași sală. Cu cunoscutul temperament acest pictor ne va aduce pe pereți, din nou, corăbiile în urale colorate, bălțile de un ciclon de mișcări cromalice, dragostea și persuasiunea unei atletrice picturi.

— Jean David va vernisa desenele sale în expoziția ce o deschide la 1 Februarie în foyerul Teatrului Maria Ventura

— Filip Brunea a trebuit cîndva să-și mule orfevrețiile din literatură sa în coloanele unei gazete de tiraj. Un prinț scobora în sațră, împărșind cu mîinile luminoase, bani cu efigia lui. Umerii mari au spart firidele înguste și scunde ale reportajului, aducînd spațiului o nouă pasăre geometrică. Și a trebuit în scrisul colidiant să se lompască din salivă loale caratele, și să străluciască toate bijuteriile de pe degete. O înțelegere și un ochiu lăcrăma în coctaurile mizeriei umane. A scoborit în mocirle unde a văzut o lume chinîndu-se, și a strigat durerea lor. A plimbat rănile ca prapuri prin rotativele cu un tiraj imens și au rămas încrustate pe conștiința fiecărui și Lărganța, cu monștrii ei salali cărora le cad degetele și alte bucăli organice, ca dudule, coapte, și speluncile nocturne ale Bucureștilor și Insula Șerpilor și Della cu pilorescul și cu regiunea ei atîl de pușin cunosculă. Deaceia nu ne reținem să anunțăm că Filip Brunea a adus și are în serlar, lucrînd la un roman al lipovenilor galbeni unde ochiul lui a înregistrat și a văzut minunîndu-se, della ca o colivie liberă de păsări, pustiul apei cu serenitatea ei și sîntem siguri de revelația lor pe care o aplaudăm dinainte și ne bucurăm de întilnirea încăodată a carelor alegorice ale talentului său, a osiilor sensibilității sale.

— *Ma Vie de Marc Chagall*. Cartea unui pictor său mai bine spus cartea cuiva făculă pentru un domn editor și pentru tentația tantiemelor.

Chagall vorbește de o abnegație a picturii sale, de cele cîteva sute de pinze pierdute în Germania și Franța înainte de război; de excocheria lui Walden care l-a expropriat și de aceia a unui negustor din orașelul său natal Witebsk, de o renunțare la tot „ca să mai pot picla cîteva pinze” și așa isprăvește o carte scrisă prost, o carte care e totuși traversată de o viață ca o regiune de vulcani. Nici un torrent printr'însă însă. Nici o lavă nu frige prin paginile de hîrtie de lux. În revoluția pe care Chagall a trăit-o și a ajutat-o ocupînd un loc de comisar al poporului, rămîne un bēbē plîngăreț, repetînd la fiecare pagină amintind-o—maman! papa! Părinții, în revoluție tovarășe Chagall, îi uși fiindcă nu-ți mai aparții nici ție. Sîinii mamei nu-i vei găsi pe baricade ca să-ți mai ascunzi buzele bārboase. Nu era un deficit că-ți lipsia o talie înaltă, un cap pătrat, o voce groasă ca să izbutești să-ți placă revoluția. Îți lipsia o structură sufletească, temperamentul ei, curajul, înțelegerea socială și elanul care n'a putut să te dedice. Acei admirabili copii al căror profesor ai fost, copiii unor paria cari te minunau cu posibilitățile lor — după cum o mărturisești — te întreceau. Dela un capăt la celălalt, ești un laș, un becisnic. Mulți n'ar fi știut-o dacă n'ai fi venit s'o spui, s'o vinzi monedelelor unui editor. Ai fi rămas acelaș pictor celebru și emoționant din sîngele atavic al cîtorva rabini hasidici și din viața de infern și promiscuitate a tîrgurilor galițiene. Delești revoluția fiindcă laptele necesar copilului tău era de proastă calitate: „e laptele unei vaci revoluționare”. Încerci să fi ironic și stupid. Revoluția e un penel — ne-o dovedești — care nu e făcut pentru degetele tale. Trebuia să rămîi pictor și tu și André Salmon care te prezintă și să nu-ți adaogi pe frunte un cerc de fier și să încerci să-ți urci din viață o statuie de gips care curge gelatinoasă între degetele celor cîțiva celiitori care te admiră chiar.

A APĂRUT CONTIMPORANUL

RUGĂȚI-VĂ PENTRU EL!

— Și'n toamna aceasta au căzut frunzele verzi ale noilor reviste. Au apărut câteva nume noi, au reapărut câteva vechi ca un înecat care mai ese odală la suprafață înainte de a se cufunda de tot. Generația și-a dat contingentul. Toți tineri, toți adorabili cu frunțile înstelate și poezii și prozatori și harapnici. Curentul de acum doi ani arghezian a început să se piardă în contracurentul Ion Barbu. Poezia hermetică, rigidă a matematicii inspirației stiește bielele degele ale neofitilor. Confuși cu toții caută un debușeu, o iscoadă pentru un nou ev, și toți se izbesc cu frunzele de perețele rece și medieval al jocului secund. A le căuta în el, în jadul parnasianismului, ce retrospectivă cercetare. *Eulaliile* lui Dan Bolla, malarneene, aduc efortul unui volum ilizibil în care Ion Barbu îl prezintă cu certificațional de părinte bun. Când și resursa Ion Barbu se va isprăvi, unde vor căsca gura poeziei noi? De ce nimeni din ei nu se lasă văzut urcând cu hărlețul să sape un pământ virgin? Poezia nouă e 'n alte linuturi, sub tălpi, o floare care crește fiindcă invizibilă. E'n cuploarele mari ale evenimentelor și ale fluctuațiilor istorice. Ca un cadran fața lumii se învîrtește. Cine-i va găsi minutarele, cine va eși în miază-zi cu sfinții și figurile cu goarne să anunțe soarele? Valeții sînt încă în gelatină și naslurii livrelor sînt încă pe cer.

— Curentul ortodox a făcut și la noi dogmă în ultimii ani, mai ales. A fost o întoarcere ca din Indii a citorva tineri cari n'au reușit încă să singereze din carnea lor un adevăr. Emuli ai lui Massis, Daudet, Ma-ritaine și alții, pentru ortodoxia noastră care pînă acum s'a redus la pîrcovnicia de acatiste fără nici o posibilitate de exegeză cerebrală consacrată. O revistă de lux ca o catedrală le aparținea și un director ie-zuit de gazetă cotidiană a trecut de parie-le. Un manifest „Al Crinului Alb” al inocenții și pccării a fost scris de 3 tineri, fără răsunset, fără pomină. Sămînța găunoasă n'a îngrășat decit cîteva sinecure pe care tinerii crucificați și le-au apropiat pentru trecerea lor terestră conform biblicului precept: «Ce-i în mîna nu-i minciună». Au plecat alții la muntele Athos, și au pus între călimări fum de tămîie. pe frunte luciul unui mir și din martirajul creștin a născut o profesie cu rentă. Propaganda trebuia să înceapă în rîndurile celor tineri și unul din ei, farsor în tot timpul, a fost convertit. Junele emerit s'a pogorit din cerurile din palma dreaptă a minii, la început cu un articol de abdicare. A recunoscut că pînă atunci n'a fost decit un inconștient și mucelit prestidigitator cu anii cari puteau purta nimbul revelației cerești de mult. S'a decapitat în văzul tuturor singur fiindcă așa e d-lul—fachir și s'a răsăgnit așteptînd dela nord o chemare presărîndu-și pe suflet cenușă. Dudiile epatate cîndva între o rumbă și un four-sec, cu ședințe de sugestie și telepatie și-au lămurit acum decepția pe care au trebuit s'o suferă în visul unei nopți de vară cu un efeb spîmîntat între pulpe. Cînd minile lor diafane s'au întins între crini căuțînd zurgălăii masculi, au alunecat pe ceva neted ca o frunte senilă și s'au sgîrcit cu discretă resemnare. Poate un al doilea apostol, cu un colier pomădat sub bărbie, cu cămăși «dejațene» și cu promenade suple pe Calea Victoriei să le compenseze — după cele mai plausibile probabilități — ritmul sinilor și a altor recipiente senzuale. Acum cîteva zile a apărut și un hebdomadur al d-lor, cu nume igneu Apostolul corifeu cădelnițează cu un stil de arhiereu lombro-zian drumul de spini și de izbăvire. Hibrid cu o semeție turtită de fruntea scundă, amestecat pînă și cu cei cîțiva tineri despre cari am anticipat să le oferim un salut în nr. nostru trecut pentru un elan pe care-l bănuiam prob, căuțîndu-l într-o săptămînală gazetă. Să-i în-trebăm acum unde li-e convingerea radical de stînga pe care o înseilau prin trușurile firave ale existenței lor? Au urcat o baricadă ca să bată mătănii sub o troiță arivistă, arzînd în paltoanele lor vechi entuziasmul pîșnit din artere? Să le o spunem și să-i și asigurăm că noul lor șef cu pieptul depilat și cu pandantiv canonic nu va avea nici cînd profeția pură și verbul tăiat din lemn ceresc al unui Francisco d'Assisi, Toma d'Aquino, renunțarea pînă la mistica inconștiență a unui Germaine Nouveau și nici chiar vagabondajul autentic și impresionant al lui Artur Enă-șescu văzut cotidian pe o cale a unei victorii cu mult mai persuasive pentru o mistică creștină, cu un obraz înconjurat de lumina neagră și veche, a unei bărbi și privindu-i în ghetele sparte picioarele ca două fețe mucedice ale lui Hristos. — Amin.

roll

— Printre celelalte arte cinematograful a ajuns la polenșele cere-rute. Dar cum el trebuie să fie atât de frecvent, fiecare oraș avînd la o proporție de 1000 de locuitori o sală de cinematograf cu cîte o premieră săptămînală — a trebuit să se mercenarizeze și să introducă filmul standard. Ultima invazie de filme polițiste, de operele germane dulcoree, și filme exotice, imitînd „Umbrele Albe” a ajuns penibilă.

Căutăm un film dela Milionul lui René Clair, care să ne ofere spec-tacolul adevărat, căutăm și nu reușim să descoperim. Va trebui poate să așteptăm noul său film „A nous la Liberté” ca să mai aplaudăm odală un spectacol pur și va trebui să jinduim după filmul care nu va rula la noi ca altele ale admirabile filme rusești — Linia generală, Cuirasatul Polemchine sau franjuzești — Un chapeau en paille d'Italie, Antr'Acte, L'Age d'or, si cele abstracte L'Opéra de Quat'sous ultimul film al lui Pabst, pentru care entuziasmul cinefililor aleși din Franța îl aplaudă.

— Eisenstein și King Widor turnează de curînd un film: Un film care se va adăuga la aportul Rușilor esteticii și practicei acestei arte.

Dela *Cadavrul viu* la *Polikouschka* sau *Arsenalul* și pînă la *Linia generală* află toată „bogăția și varietatea expresiei determinate de o sensibilitate impulsivă și intensă care saturează naturalismul rus”. Dacă ar fi numai meschinul spiritul negustoresc de care filmul rusesc e lipsit și încă ar fi deajunsă prăpastia între acela și filmul european și american. Eisenstein, Pudovkin vor rămîne nume cari se vor adăuga obligator de-acum celor ale lui Gorki, Pușkin și Dostoievski cînd se va pomeni de *Mama*, *Octombrie*, *Cavalerul de bronz*, *Furtună peste Asia*, *Țarul Ivan cel groaznic*. Cîntă vijelie în acest simplu pomelnic de nume. Și au mai fost filme de moravuri, noua morală sexuală *Trei într'un subsol*: satira contra îndopașilor. *Omul care a pierdut poșta de mîncare*. Documentare: *Satul păcatelor*, *Pămîntul*, *Entuziasm*. Ne-am amintit de toate acestea azi cînd Eisenstein turnează *Stalin*.

— De aproape șase săptămîni prietenul Geo Bogza se află arun-cat la pat de măciuca unui dobitoc care a găsit astfel chip de răz-bunare pentru un proces pierdut cu un membru al familiei prietenului nostru și de ai cărui bicepsii îi lipsea măcar îndrăzneala lîrcoalelor. *Am primit o puternică lovitură în cap (crima, pe la spate, care m'o ameșit) care mi-a sdruncinat creierii. Dar ar trebui să-și vorbesc cîteva ore despre înfrîngerea ce-a. Sînt încă desul de bolnav și înăuntrul meu se petrec lucruri grave*. Sînt rîndurile mai recent primite dela Buș-tenari. Nemernicul, care pînă azi nu e închis în nici un abator de corecție, i-a sdrolbit coastele șubrede, cu picioarele și sînge din pieptul slab al camaradului prețuit, a umplut o mocirlă din satul cu sonde și cîini. Satul prin care acesta e nevoit cu dezgust să-și poarte trupul înalt și firav și de unde în plicuri galbene („oficiale”), cuvîn-tele sale de sălbatecă revollă și proiectile de curaj îmi sînt de alifia ani autentice monitoare ale unui spirit care a cîștigat cu o lungime de cap inima noastră de cînd ne șlim meșleșugari la această tipări-tură.

Dar ar pulea vreodată o notiță să închidă toată scîrba ce avem pentru bestia cu ghioagă și toată emoția care ne-a cutremurat cînd am aflat faptul negru? Ar pulea vre-o notă să înregistreze sei-mele neliniștii de a-l și pe Geo cîl de curînd valid și să-i spună cîl de mull îl iubește, așa lung cîl este,

sașa pană

— Primite dela Ed. Cultura Națională

Tudor Arghezi — Cartea cu jucării (cu desene de Lucia De-metriade-Bălăcescu).

Gheorghe Mihail-Zamfirescu — Madona cu trandafiri.

COLEȚIA CELOR 4 ANI ai revistei „Unu” se cere pe mandat poștal de 300 lei în str. General Angelescu 163 (pentru Sașa Pană).

PENTRU REVISTA „UNU” SE FAC ABONAMENTE LA ORI-CE OFICIU POSTAL DIN ȚARĂ: UN AN LEI 100 — PENTRU IN-STITUȚII LEI 300.

Colaborează la acest număr: Filip Corsa Mihail Dan Jean David Gh. Dinu Raul Iulian Majacowsky Michonze Sașa Pană Stephan Roll Survașe

unu

anul V nr. 42 ianuarie 1932 □ a-
pare în prima duminică a fiecărei
luni: □ girant responsabil semna-
tarul fiecărui articol □ Lei 5

